

УДК 655.3.06:766

ПЛАКАТНА ГРАФІКА ТА ЇЇ ГРАФІЧНІ ТЕХНІКИ

В.О. ШПАК, О.П. СТРИЖОВА

Хмельницький національний університет

Термін «графіка», зазвичай, використовували щодо письма та каліграфії. Як самостійний вид зображувального мистецтва, графіка сформувалася понад три сторіччя тому. З бурхливим розвитком друкарських машин та промислової поліграфії, графіка набула звичного вигляду, в ній стали використовувати колір та різноманітні матеріали, інструменти і техніки. Соус, темпера, олівці, вугіль (пресований, деревний), сангіна, пастель (суха, масляна, воскова) – це все класичні матеріали та інструменти виконання, а до сучасних відносяться: маркери, лайнери, графічні редактори і т.д. (рис. 1-4).

Рис. 1 – Виконання графічних творів класичними матеріалами: олівці, темпера, соус, сангіна, туш-перо, гуаш, акварель, вугіль, пастель

Рис. 2 – Виконання графічних творів сучасними матеріалами та інструментами: маркери, лайнери, комп'ютерні графічні 2D та 3D редактори

Поширеною в графіці є техніка гравюри (рис. 3, а) – професійний вид графіки, як друк відбитків з рисунка, вирізаного на спеціальній друкарській площині. В залежності від того, які частини дошки покриваються фарбою при друці, розрізняють опуклу і заглиблену гравюри. Специфічні особливості гравюри полягають у її тиражності, тобто в можливості одержувати певну кількість рівноцінних відбитків, а також у її своєрідній стилістиці, зв'язаної з роботою з твердими матеріалами.

Ліногравюрою (рис. 3, б) є опукла гравюра на лінолеумі (на подібних з ним полімерно-пластичних матеріалах: силікон, полісмола), за технікою виконання ліногравюра близька до ксилографії.

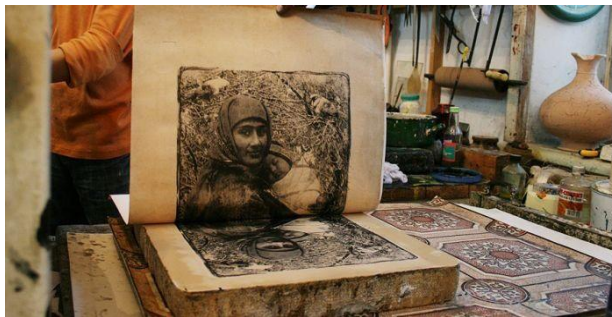
Літографія – гравюра, матрицею якої є поверхня каменю (рис. 3, в). Камінь гладко полірують і знежирюють, спеціальною жирною літографічною

тушшю або олівцем наносять зображення. Після цього камінь обробляють кислотою і від того він стає не чутливим до жирів. Далі камінь змочують водою, накочують фарбу, щоб вона приставала лише до раніш нанесеного зображення. Офорт – різновид гравюри на металі (рис. 3, г), нанесений на мідну або цинкову пластинку, покриту кислототривким ґрунтом темного кольору. Малюнок продрабують голками різної товщини, після чого трують в кислоті. Офорт має безліч різновидів. Ксилографія – гравюра на дереві (рис. 3, д): обріз, або поздовжня ксилографія і торцева.

а

б

в

г

д

Рис. 3 – Класичні графічні техніки: а) гравюра б) ліногравюра; в) літографія; в) офорт; д) ксилографія

Крім класичних технік та інструментів, графіки використовують комп'ютерні програми, які допомагають малювати та можуть самі генерувати зображення (рис. 4).

а

б

Рис. 4 – Сучасні графічні техніки: а) аналоговий та цифровий колаж; б) генерування зображень штучним інтелектом

Графічними редакторами та ai-сервісами можна точно імітувати класичні графічні техніки і матеріали.

За призначенням розрізняють станкову, книжкову, прикладну, плакатну графіку та гравюру (рис. 5).

Рис. 5 – Плакатна графіка (а), книжкова (б) та станкова (в) графіка

Плакатна графіка об'єднує графічні твори, виконані з агітаційною, рекламною та навчальною метою. Агітаційні плакати – це вид графічної продукції пропагандистського спрямування. Рекламні плакати – це зображення, створені для збільшення продажу продукції, яку вони рекламують. Навчальні плакати – це плакати, в яких подають навчальну, наукову інформацію.

Усі класичні і сучасні графічні матеріали та техніки мають найбільше застосування саме у плакатній графіці.

Сучасні графічні дизайнери мають необмежені можливості та інструменти для розробки плакатів різного призначення. Найбільш емоційно виразними є рекламні плакати і постери до фільмів, особливо, у жанрі хоррор (рис. 6). Їх художнє вирішення та емоційний вплив побудовані на використанні лише тонових і кольорових контрастів, контрастних пропорцій між розмірами елементів. У наведених прикладах, які є рекламними плакатами до фільмів-жахів 80-х років ХХ століття є особливість – їх друк на той час ще не мав такого високоякісного результату, які забезпечують сучасні друкарські можливості. Але такі візуальні «недоліки» як ефект часткового «непрокрасу», «шуму» можна вдало імітувати та використати як перевагу у поданні ідеї майбутніх плакатів, постерів з цієї тематики.

Рис. 6 – Рекламні плакати до фільмів жахів – як джерело натхнення

Для стилізування плакату у стилі «ретро» відносно техніки виконання зображення можна використати головні засоби виразності графіки – штрих, особливо короткий та крапка.